

Брюксел, 19.11.2014 г.
COM(2014) 703 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**7-ми ФИНАНСОВ ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА ОТНОСНО
ЕВРОПЕЙСКИЯ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ (ЕЗФРСР)
БЮДЖЕТНА 2013 ГОДИНА**

{SWD(2014) 340 final}

Съдържание

1.	БЮДЖЕТНА ПРОЦЕДУРА	3
1.1.	Проектобюджет за 2013 г.	3
1.2.	Приемане на бюджета за 2013 г.	3
1.3.	Приемане на коригиращите бюджети	4
2.	УПРАВЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ	4
2.1.	Управление на бюджетните кредити за поети задължения	4
2.1.1.	<i>Оперативни програми по ЕЗФРСР</i>	4
2.1.2.	<i>Техническа помощ</i>	4
2.2.	Управление на бюджетните кредити за плащания	4
2.2.1.	<i>Оперативни програми по ЕЗФРСР</i>	4
2.2.2.	<i>Техническа помощ</i>	5
3.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕЗФРСР ЗА 2013 Г.	5
3.1.	Въведение	5
3.2.	Изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения	6
3.2.1.	<i>Оперативни програми по ЕЗФРСР</i>	6
3.2.2.	<i>Техническа помощ</i>	7
3.3.	Изпълнение на бюджетните кредити за плащания	7
3.3.1.	<i>Оперативни програми по ЕЗФРСР</i>	7
3.3.2.	<i>Техническа помощ</i>	12
3.4.	Анализ на декларираните разходи по оси и по мерки	12
3.5.	Изпълнение на програмите по ЕЗФРСР	14

1. БЮДЖЕТНА ПРОЦЕДУРА

1.1. Проектобюджет за 2013 г.

Проектобюджетът (ПБ) за 2013 г. бе приет от Комисията и предложен на бюджетния орган на 15 април 2012 г.

Проектобюджетът за Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) по функция 2 от Финансовата рамка за 2007—2013 г. включва

14 803 млн. евро бюджетни кредити за поети задължения и 12 744 млн. евро бюджетни кредити за плащания.

Таблица 1

Бюджетна позиция	Бюджетни кредити за поети задължения (в EUR)	Бюджетни кредити за плащания (в EUR)
05.040501 (Програми за развитие на селските райони)	14 788 920 797	12 735 000 000
05.040502 (Техническа помощ)	14 535 000	8 563 000

На 25 юли 2012 г. Съветът прие своята позиция относно проектобюджета за 2013 г. Бюджетните кредити за плащания в полза на програмите по ЕЗФРСР бяха намалени с 100 млн. евро в сравнение с проектобюджета на Комисията, докато бюджетните кредити за поети задължения останаха непроменени. На 23 октомври 2012 г. Европейският парламент прие позиция, с която бе възстановено предложението на Комисията, като бюджетните кредити за плащания бяха увеличени с 100 млн. евро. Помирителната процедура не доведе до споразумение между двете институции. Поради това Комисията беше приканена да представи нов проектобюджет, който бе приет на 23 ноември 2012 г.

1.2. Приемане на бюджета за 2013 г.

Новият проектобюджет беше одобрен от Парламента с гласуване на 12 декември 2012 г. Одобреният бюджет за ЕЗФРСР по глава 05 04 възлизаше на 14 803 млн. евро бюджетни кредити за поети задължения и 12 497 млн. евро бюджетни кредити за плащания.

Таблица 2

Бюджетна позиция	Бюджетни кредити за поети задължения (в EUR)	Бюджетни кредити за плащания (в EUR)
05.040501 (Програми за развитие на селските райони)	14 788 920 797	12 488 675 553
05.040502 (Техническа помощ)	14 535 000	8 463 833

1.3. Приемане на коригиращите бюджети

През март 2013 г. Комисията прие проекта на коригиращ бюджет № 2 поради ясно установена липса на налични бюджетни кредити за плащания. На 11 септември 2013 г. бюджетният орган одобри само част от поисканите в коригиращия бюджет № 2 суми за програмите по ЕЗФРСР за периода 2007—2013 г. Допълнителните бюджетни кредити за плащания бяха поискани в проекта за коригиращ бюджет № 8, приет от Комисията на 25 септември 2013 г. В този коригиращ бюджет част от общия размер на исканата сума беше насочена към приключването на по-старите програми. Бюджетният орган одобри коригиращия бюджет на 19 ноември 2013 г. Общата сума по двата коригиращи бюджета, предоставена на ЕЗФРСР за програмите за периода 2007—2013 г., възлизаше на 338 милиона евро.

2. УПРАВЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ

2.1. Управление на бюджетните кредити за поети задължения

2.1.1. Оперативни програми по ЕЗФРСР

През 2013 г. наличните бюджетни кредити за поети задължения за програми по ЕЗФРСР възлизаха общо на 14 789 млн. евро. Тази сума бе изцяло поета като задължения през годината.

Таблица 3

Управление на бюджетните кредити за поети задължения през 2013 г. – ЕЗФРСР	Бюджетна позиция 05.040501 (суми в EUR)
Бюджетни кредити в началото на 2013 г.	14 788 920 797
Пренасяне от 2012 г.	—
Налични бюджетни кредити през 2013 г.	14 788 920 797
Усвоени бюджетни кредити през 2013 г.	14 788 920 797

2.1.2. Техническа помощ

В член 69, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета се предвижда, че 0,25 % от ресурсите на Общността за развитие на селските райони се заделят за техническа помощ за Комисията. В бюджета за 2013 г. първоначалната налична сума за тази цел беше 14,5 млн. евро. От нея приблизително 4,5 млн. евро бяха пренасочени към други бюджетни позиции. В края на 2013 г. общият размер на поетите задължения възлезе на 7,6 млн. евро.

2.2. Управление на бюджетните кредити за плащания

2.2.1. Оперативни програми по ЕЗФРСР

През 2013 г. бюджетните кредити за плащания в одобрения бюджет възлязоха на 12 489 млн. евро. Освен това целевите приходи (възстановени суми), събрани през годината, възлязоха на 212,2 млн. евро. При мониторинга на

изпълнението на бюджета, както и при анализа на прогнозите за разходите, представени от държавите членки през 2013 г., стана ясно, че са необходими допълнително 338 млн. евро бюджетни кредити за плащания. Тази сума бе предоставена с коригиращите бюджети № 2 и № 8.

Общият размер на средствата, изплатени през 2013 г. на държавите членки във връзка с програмите по ЕЗФРСР, достигна 12 951 млн. евро, като по този начин беше осигурено пълното усвояване на гласуваните бюджетни кредити за плащания, които бяха на разположение през посочената година. 80 милиона евро от целевите приходи бяха пренесени към 2014 г.

Таблица 4

Управление на бюджетните кредити за плащания през 2013 г. – ЕЗФРСР	Бюджетна позиция 05.040501 (суми в EUR)
Бюджетни кредити в началото на 2013 г.	12 488 675 553
Прехвърляне към по-стари програми	-7 215 906
Коригиращ бюджет № 2	299 147 246
Коригиращ бюджет № 8	39 101 515
Възстановявания (целеви приходи)	212 191 255
Налични бюджетни кредити през 2013 г.	13 031 899 663
Усвоени бюджетни кредити през 2013 г.	12 951 405 528

2.2.2. *Техническа помощ*

В бюджета за 2013 г. бяха предвидени бюджетни кредити за плащания в размер на 8,5 млн. евро. В края на годината общият размер на плащанията възлезе на 6,6 млн. евро, докато 1,8 млн. евро бяха пренасочени към други бюджетни позиции, което оставя неизползвана само малка сума.

3. **ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕЗФРСР ЗА 2013 Г.**

3.1. **Въведение**

Последните поети задължения за програмния период 2007—2013 г. бяха направени през финансовата 2013 година. По отношение на плащанията, през 2013 г. програмите за развитие на селските райони запазиха високо темпо на изпълнение, въпреки че са налице съществени колебания в равнищата на изпълнение за различните програми. При някои от тях процесът на прилагане се затрудни поради продължаващото отражение на икономическата и финансовата криза. Независимо от това трябва да се отбележи, че през 2013 г. равнището на изпълнение беше почти толкова високо, колкото през 2012 г., когато беше отбелязано най-високото до момента равнище на изпълнение на програмите за развитие на селските райони през посочения програмен период.

3.2. Изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения

3.2.1. Оперативни програми по ЕЗФРСР

В таблица 5 по-долу са посочени сумите на поетите задължения по държави членки през 2013 г., както и разпределението, установено с Решение 2006/636/ЕО на Комисията (изменение от април 2010 г., все още в сила през 2013 г.).

През 2013 г. наличните бюджетни кредити за поети задължения за програмите по ЕЗФРСР 14 789 млн. евро съвпадат с годишното разпределение, тъй като не е имало пренасяне на средства от предходната година. Всички налични бюджетни кредити представляват поети задължения (14 789 млн. евро).

Таблица 5

Решение 2006/636/ЕО на Комисията (версия с правна сила към момента) спрямо сумите, представляващи поети задължения в края на 2013 г.:			
Бюджетна позиция: 05.040501			<i>(в EUR)</i>
ДЧ	Решение 2006/636/ЕО на Комисията – средства от ЕС за 2013 г.	Суми, пренесени за поети задължения през 2013 г.	Поети задължения през бюджетната 2013 година
	(а)	(б)	(в = а + б)
AT	532 956 948	—	532 956 948
BE	77 776 632	—	77 776 632
BG	395 699 781	—	395 699 781
CY	21 037 942	—	21 037 942
CZ	424 262 250	—	424 262 250
DE	1 429 714 950	—	1 429 714 950
DK	106 488 551	—	106 488 551
EE	113 302 602	—	113 302 602
ES	1 284 264 263	-	1 284 264 263
FI	288 617 053	-	288 617 053
FR	1 278 994 332	-	1 278 994 332
GR	671 747 957	-	671 747 957
HU	584 609 743	-	584 609 743
IE	351 503 589	-	351 503 589
IT	1 441 205 996	-	1 441 205 996
LT	253 898 173	-	253 898 173
LU	13 212 084	-	13 212 084
LV	151 198 432	-	151 198 432
MT	10 663 325	-	10 663 325
NL	102 750 233	-	102 750 233
PL	1 851 146 247	-	1 851 146 247
PT	589 872 156	-	589 872 156
RO	1 356 173 250	-	1 356 173 250
SE	275 759 282	-	275 759 282
SI	113 031 296	-	113 031 296
SK	319 809 578	-	319 809 578
UK	749 224 152	-	749 224 152
Общо	14 788 920 797	—	14 788 920 797

3.2.2. Техническа помощ

В таблица 6 са представени бюджетните кредити за поети задължения за техническа помощ, усвоени през 2013 г. Най-голямата част се отнася до Европейската мрежа за развитие на селските райони.

Таблица 6

Техническа помощ – изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения	
Бюджетна позиция: 05.040502 (в EUR)	
Описание	Размер на поетите задължения
Звено за контакт в Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР)	3 680 715
Експертни групи / координационен комитет / семинари (ЕМРСР)	993 109
Информационни технологии	2 234 949
Защита на символи	120 000
Експертен комитет за оценка на програмите за развитие на селските райони	200 000
Публикации	332 724
Общо	7 561 497

3.3. Изпълнение на бюджетните кредити за плащания

3.3.1. Оперативни програми по ЕЗФРСР

Бяха усвоени почти всички бюджетни кредити за плащания, налични в одобрения и в коригиращите бюджети за 2013 г., увеличени с целеви приходи от възстановени суми в размер на 212,2 млн. евро. Само 80 милиона евро от целевите приходи бяха пренесени към 2014 г. Поради това в края на 2013 г. общият размер на изплатените по програмите на ЕЗФРСР средства възлезе на 12 951 млн. евро. Плащанията, извършени през 2013 г., са само малко под нивото на плащанията през 2012 г. (- 1,3 %).

В таблицата по-долу е показана разбивката на плащанията, извършени през 2013 г., по период на декларацията.

Таблица 7

Плащания през 2013 г. – оперативни програми по ЕЗФРСР, в млн. EUR	
Изплащания на суми по искания за плащане за второто тримесечие на 2012 г.	1,36
Изплащания на суми по искания за плащане за третото тримесечие на 2012 г.	101,41
Изплащания на суми по искания за плащане за четвъртото тримесечие на 2012 г.	4 660,86
Изплащания на суми по искания за плащане за първото тримесечие на 2013 г.	2 816,76
Изплащания на суми по искания за плащане за второто тримесечие на 2013 г.	2 034,25
Изплащания на суми по искания за плащане за третото тримесечие на 2013 г.	3 336,77
Общо за 2013 г.	12 951,41

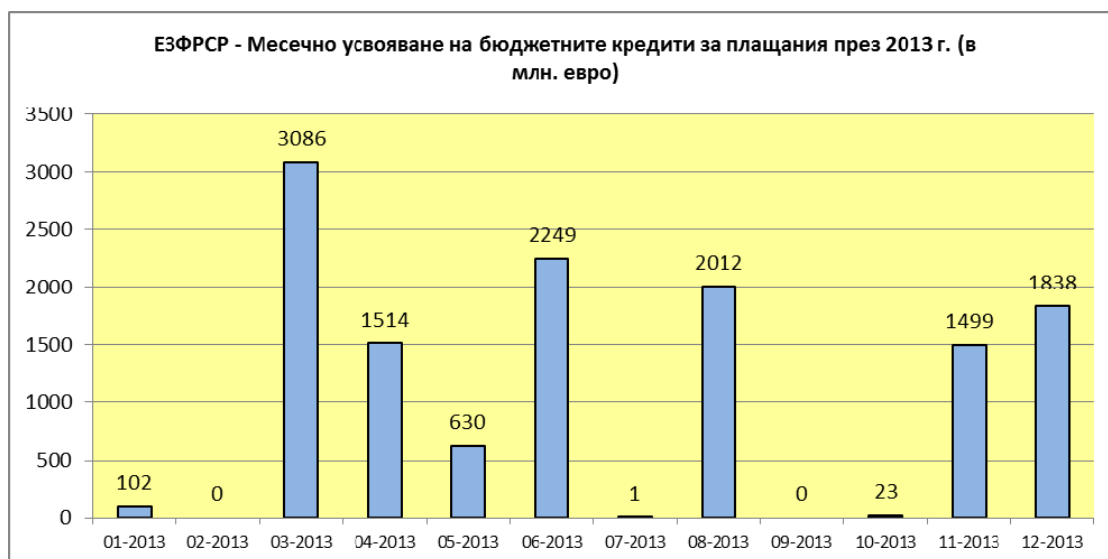
Не беше възможно да се изплатят всичките декларации за разходи за третото тримесечие на 2013 г. във връзка с някои програми по ЕЗФРСР, тъй като общият размер на декларираните плащания достигна 95 % от поетите задължения. Сумата възлезе на 108,1 млн. евро.

Месечното усвояване на бюджетните кредити за плащания през годината (от януари до декември 2013 г.) е представено в графиката по-долу. Темпът на усвояване се влияе от датите на изпращане на четирите декларации за плащания (31 януари, 30 април, 31 юли и 10 ноември за исканията за плащане съответно за четвъртото тримесечие на 2012 г., първото тримесечие на 2013 г., второто тримесечие на 2013 г. и третото тримесечие на 2013 г.) в съответствие с член 16, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2006.

Графиката показва, че обичайният ритъм на месечните плащания беше повлиян от липсата на налични средства за действителното извършване на плащанията. Тази липса наложи забавяне на някои изплащания през първата половина на 2013 г. (от януари до юни) и в края на годината.

Графика 1

В таблица 8 е показана разбивката по държави членки и по период на деклариране на сумите, изплатени от Комисията през бюджетната 2013 година.

Таблица 8

Реално извършени плащания между 1.1.2013 г. и 31.12.2013 г. с разбивка по декларации за разходите							(в EUR)
ДЧ	Q 2 2012	Q 3 2012	Q 4 2012	Q 1 2013	Q 2 2013	Q 3 2013	Общо
AT		836 515	331 814 190	127 376 837	39 750 259	27 148 330	526 926 131
BE	1 356 815	12 522 568	7 950 799	7 798 596	18 797 420	4 294 812	52 721 009
BG		1 669 350	283 363 404	23 677 587	36 395 710	51 535 641	396 641 691
CY		119 426	8 399 421	371 423	10 335 087	3 807 860	23 033 218
CZ		1 419 545	78 076 553	190 292 418	69 636 922	33 650 485	373 075 923
DE		15 009 317	553 463 531	166 761 462	125 692 227	406 432 805	1 267 359 343
DK		544 800	20 819 553	11 508 507	7 885 609	21 761 441	62 519 910
EE		690 325	22 396 132	58 167 979	23 229 702	22 560 634	127 044 772
ES		5 250 246	436 330 470	156 449 969	172 123 598	268 163 498	1 038 317 781
FI		6 178 408	94 976 540	23 490 311	26 269 035	189 316 579	340 230 873
FR		11 095 350	379 275 505	156 574 508	109 911 877	341 945 860	998 803 101
GR			34 521 995	18 579 197	23 489 616	149 202 302	225 793 111
HU		2 738 423	155 530 753	141 527 471	96 526 426	94 911 768	491 234 841
IE			138 650 958	39 835 609	33 102 547	45 383 475	256 972 589
IT		10 817 054	615 765 572	177 179 662	201 988 864	269 382 496	1 275 133 647
LT		1 855 015	56 882 872	91 036 977	60 142 448	43 010 510	252 927 822
LU		18 613	3 228 406	5 102 824	772 913	972 148	10 094 904
LV		1 585 282	71 590 110	44 718 772	30 626 181	35 512 482	184 032 828
MT		59 570	4 824 853	1 069 305	1 789 859	1 938 604	9 682 192
NL		898 205	26 105 015	13 985 390	16 642 169	41 854 361	99 485 140
PL		14 777 345	525 534 266	592 656 005	374 453 575	313 551 349	1 820 972 541
PT			178 295 471	88 154 509	147 628 609	242 371 875	656 450 463
RO			211 380 555	402 188 251	123 832 849	454 235 474	1 191 637 130
SE		4 894 846	85 504 587	38 310 454	25 814 245	28 347 423	182 871 555
SI		544 448	52 726 850	10 743 015	44 473 003	18 147 799	126 635 115
SK		1 956 562	100 475 797	32 067 414	32 127 021	30 682 158	197 308 952
UK		5 932 692	182 971 651	197 138 808	180 808 724	196 647 072	763 498 948
Общо	1 356 815	101 413 906	4 660 855 810	2 816 763 260	2 034 246 495	3 336 769 243	12 951 405 528

Общата сума, платена през 2013 г. — 12 951 млн. евро — се отнася само до изплащанията. През 2013 г. не са извършвани авансови плащания.

В таблица 9 плащанията, извършени през 2013 г. по ЕЗФРСР, са сравнени с плащанията, извършени през 2012 г., за всяка държава членка. Общият размер на плащанията е намалял с 1,3 % (12,95 млрд. евро спрямо 13,12 млрд. евро).

Таблица 9

Плащания, извършени към държавите членки — сравнение между 2013 г. и 2012 г.							(в EUR)	
ДЧ	2012 г.			2013 г.			Разлика между 2013 г. и 2012 г.	
	Междинни плащания	Предварително финансиране	Общо	Междинни плащания	Предварително финансиране	Общо	(в EUR)	(в %)
AT	535 931 653	-	535 931 653	526 926 131	-	526 926 131	-9 005 523	-1,68%
BE	68 498 081	-	68 498 081	52 721 009	-	52 721 009	-15 777 072	-23,03%
BG	306 792 409	-	306 792 409	396 641 691	-	396 641 691	89 849 282	29,29%
CY	19 857 677	-	19 857 677	23 033 218	-	23 033 218	3 175 541	15,99%
CZ	418 986 335	-	418 986 335	373 075 923	-	373 075 923	-45 910 412	-10,96%
DE	1 311 026 530	-	1 311 026 530	1 267 359 343	-	1 267 359 343	-43 667 188	-3,33%
DK	62 641 099	-	62 641 099	62 519 910	-	62 519 910	-121 189	-0,19%
EE	129 243 153	-	129 243 153	127 044 772	-	127 044 772	-2 198 381	-1,70%
ES	821 119 814	-	821 119 814	1 038 317 781	-	1 038 317 781	217 197 967	26,45%
FI	302 322 832	-	302 322 832	340 230 873	-	340 230 873	37 908 041	12,54%
FR	933 171 846	-	933 171 846	998 803 101	-	998 803 101	65 631 255	7,03%
GR	330 814 548	-	330 814 548	225 793 111	-	225 793 111	-105 021 437	-31,75%
HU	441 382 786	-	441 382 786	491 234 841	-	491 234 841	49 852 055	11,29%
IE	325 682 973	-	325 682 973	256 972 589	-	256 972 589	-68 710 384	-21,10%
IT	1 307 832 848	-	1 307 832 848	1 275 133 647	-	1 275 133 647	-32 699 201	-2,50%
LT	235 267 314	-	235 267 314	252 927 822	-	252 927 822	17 660 509	7,51%
LU	10 362 740	-	10 362 740	10 094 904	-	10 094 904	-267 836	-2,58%
LV	213 228 656	-	213 228 656	184 032 828	-	184 032 828	-29 195 829	-13,69%
MT	8 942 564	-	8 942 564	9 682 192	-	9 682 192	739 628	8,27%
NL	102 291 084	-	102 291 084	99 485 140	-	99 485 140	-2 805 944	-2,74%
PL	2 027 038 643	-	2 027 038 643	1 820 972 541	-	1 820 972 541	-206 066 103	-10,17%
PT	679 279 269	-	679 279 269	656 450 463	-	656 450 463	-22 828 806	-3,36%
RO	1 101 919 904	-	1 101 919 904	1 191 637 130	-	1 191 637 130	89 717 226	8,14%
SE	293 194 504	-	293 194 504	182 871 555	-	182 871 555	-110 322 949	-37,63%
SI	122 065 747	-	122 065 747	126 635 115	-	126 635 115	4 569 367	3,74%
SK	272 943 075	-	272 943 075	197 308 952	-	197 308 952	-75 634 124	-27,71%
UK	734 754 138	-	734 754 138	763 498 948	-	763 498 948	28 744 810	3,91%
Общо	13 116 592 223	-	13 116 592 223	12 951 405 528	-	12 951 405 528	-165 186 695	-1,26 %

3.3.2. Техническа помощ

Бюджетните кредити за плащания в бюджета за 2013 г. възлязоха на 6,6 млн. евро. В таблица 10 по-долу са представени плащанията, групирани по основните направления. Най-значителната част се отнася до Европейската мрежа за развитие на селските райони.

Таблица 10

Техническа помощ – изпълнение на бюджетните кредити за плащания	
Бюджетна позиция: 05.040502 (в EUR)	
Описание	Изплатена сума
Звено за контакт в Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР)	4 587 788
Експертни групи / координационен комитет / семинари (ЕМРСР)	610 428
Информационни технологии	983 786
Експертен комитет за оценка на програмите за развитие на селските райони	88 323
Защита на символи	108 000
Публикации	177 499
Общо	6 555 824

3.4. Анализ на декларираните разходи по оси и по мерки

В таблица 11 са показани декларираните от държавите членки искания за плащания, разбити по оси/мерки за развитието на селските райони през 2013 г. (от четвърто тримесечие на 2012 г. до трето тримесечие на 2013 г.), декларираните кумулативни разходи от 2007 г. до 2013 г. (от четвърто тримесечие на 2006 г. до трето тримесечие на 2013 г.), както и финансовите планове за програмите по ЕЗФРСР (2007—2013 г.; ЕС 27).

През 2013 г. по-голямата част от разходите продължаваше да бъде по ос 2 (47,9 %), следвана от ос 1 с 29,8 %, ос 3 с 14,2 % и ос 4 с 6,6 %. Това разпределение на разходите все още се отклонява до известна степен от разпределението според финансовите планове за програмния период 2007—2013 г. (съответно 32,7 %, 45,5 %, 13,5 % и 6,3 % за съответно оси от 1 до 4).

Мерките по ос 2 включват главно годишни плащания (напр. агро-екологични мерки), докато оси 1, 3 и, в по-малка степен, ос 4, са свързани предимно с многогодишни мерки, които изискват по-продължителна процедура за тяхното одобрение и прилагане (напр. инвестиционни проекти).

Таблица 11

Деклариран разход за ЕЗФРСР за 2013 г. (от 4-то тримесечие на 2012 г. до 3-то тримесечие на 2013 г.) и общи кумулативни разходи (от 4-то тримесечие на 2006 г. до 3-то тримесечие на 2013 г.) в сравнение с финансовите планове*						
Ос/мярка по ЕЗФРСР	Деклариран разход за 2013 г. (от 4-то тримесечие на 2012 г. до 3-то тримесечие на 2013 г.)		Деклариран кумулативен разход (от 4-то тримесечие на 2006 г. до 3-то тримесечие на 2013 г.)		Финансови планове за 2007—2013 г.	
	(в млн. EUR)	(%)	(в млн. EUR)	(%)	(в млн. EUR)	(%)
111 Професионално обучение и информационни дейности	132,4	1,0 %	518,6	0,8 %	947,0	1,0 %
112 Установяване на млади земеделски производители	392,0	3,0 %	2096,2	3,2 %	2 841,2	3,0 %
113 Ранно пенсиониране	349,3	2,7 %	2051,9	3,1 %	2 491,0	2,6 %
114 Използване на консултантски услуги	26,7	0,2 %	89,3	0,1 %	198,0	0,2 %
115 Създаване на служби за управление, подпомагане и...	5,7	0,0 %	24,8	0,0 %	50,3	0,1 %
121 Модернизация на земеделските стопанства	1470,1	11,3 %	8203,3	12,5 %	11 636,0	12,1 %
122 Подобряване на икономическата стойност на горите	44,5	0,3 %	211,2	0,3 %	369,4	0,4 %
123 Добавяне на стойност към земеделските и горски продукти	576,2	4,4 %	2991,0	4,5 %	5 540,0	5,8 %
124 Сътрудничество за разработване на нови продукти	37,5	0,3 %	113,3	0,2 %	295,4	0,3 %
125 Инфраструктура, свързана с развитието...	591,3	4,5 %	2338,4	3,6 %	4 786,7	5,0 %
126 Възстановяване на селскостопанския потенциал	78,3	0,6 %	348,6	0,5 %	654,1	0,7 %
131 Спазване на стандартите, основани на законодателството на Общността...	3,9	0,0 %	59,5	0,1 %	69,1	0,1 %
132 Участие на земеделските производители в схеми за качество на храните...	16,3	0,1 %	65,4	0,1 %	131,1	0,1 %
133 Информационни и рекламни дейности	20,1	0,2 %	66,8	0,1 %	167,3	0,2 %
141 Полупазарни стопанства	73,7	0,6 %	609,7	0,9 %	807,3	0,8 %
142 Организации на производители	34,7	0,3 %	153,0	0,2 %	240,7	0,3 %
143 Директни плащания (България и Румъния)	1,3	0,0 %	7,1	0,0 %	15,8	0,0 %
144 Стопанства в процес на реструктуриране	14,2	0,1 %	146,9	0,2 %	200,4	0,2 %
Ос 1	3 868,3	29,8 %	20 095,0	30,5 %	31 440,6	32,7 %
211 Плащания за неблагоприятни природни условия на земеделски производители в...	1079,7	8,3 %	6 265,6	9,5 %	6 725,5	7,0 %
212 Плащания на земеделски производители в области с неблагоприятни природни условия...	993,7	7,6 %	6 357,2	9,7 %	7 500,9	7,8 %
213 Плащания в рамките на „Натура 2000“ и плащания, свързани с...	40,8	0,3 %	165,9	0,3 %	583,2	0,6 %
214 Плащания за агроекологични мерки	3338,0	25,7 %	18 599,1	28,2 %	22 929,9	23,9 %
215 Плащания за осигуряване на хуманно отношение към животните	95,7	0,7 %	399,0	0,6 %	885,1	0,9 %
216 Инвестиции в непроизводствени дейности	113,1	0,9 %	328,8	0,5 %	544,2	0,6 %
221 Първоначално залесяване на земеделски земи	194,6	1,5 %	1 225,6	1,9 %	1 710,9	1,8 %
222 Първоначално установяване на агро-лесовъдни системи ...	0,2	0,0 %	0,5	0,0 %	10,7	0,0 %
223 Първоначално залесяване на неземеделски земи	25,2	0,2 %	116,0	0,2 %	256,6	0,3 %
224 Плащания по програма „Натура 2000“	15,6	0,1 %	33,2	0,1 %	74,9	0,1 %
225 Плащания за опазване на околната среда в горите	11,4	0,1 %	40,9	0,1 %	134,4	0,1 %
226 Възстановяване на потенциала на горското стопанство и ...	199,1	1,5 %	962,2	1,5 %	1 622,1	1,7 %
227 Инвестиции в непроизводствени дейности	120,1	0,9 %	380,4	0,6 %	772,6	0,8 %
Ос 2	6 227,14	47,9 %	34 874,30	53,0 %	43 751,13	45,5 %
311 Разнообразяване с неселскостопански дейности	183,9	1,4 %	714,0	1,1 %	1 236,8	1,3 %
312 Създаване и развитие на бизнес	249,0	1,9 %	881,3	1,3 %	2 046,0	2,1 %
313 Насърчаване на туристическите дейности	140,7	1,1 %	482,8	0,7 %	1 227,0	1,3 %
321 Основни услуги за икономиката и населението в селските райони	561,7	4,3 %	1963,2	3,0 %	3 649,8	3,8 %
322 Обновяване и развитие на селата	503,1	3,9 %	2299,1	3,5 %	3 338,9	3,5 %
323 Съхраняване и възобновяване на селското наследство	183,4	1,4 %	682,2	1,0 %	1 201,6	1,2 %
331 Обучение и информация	15,5	0,1 %	58,6	0,1 %	112,7	0,1 %
341 Придобиване на умения, мероприятия за насърчаване и прилагане на...	9,7	0,1 %	73,6	0,1 %	121,9	0,1 %
Ос 3	1 847,15	14,2 %	7 154,7	10,9 %	12 934,5	13,5 %
411 Прилагане на стратегии за местно развитие...	61,5	0,5 %	145,4	0,2 %	530,7	0,6 %
412 Прилагане на стратегии за местно развитие...	10,5	0,1 %	21,3	0,0 %	152,7	0,2 %
413 Прилагане на стратегии за местно развитие...	624,0	4,8 %	1707,6	2,6 %	4143,7	4,3 %
421 Изпълнение на проекти за сътрудничество	19,3	0,1 %	47,0	0,1 %	232,3	0,2 %
431 Ръководство на местната група за действие, придобиване...	148,4	1,1 %	545,8	0,8 %	973,9	1,0 %
Ос 4	863,6	6,6 %	2467,1	3,7 %	6 033,4	6,3 %
511 Техническа помощ	191,3	1,5 %	833,5	1,3 %	1533,2	1,6 %
611 Директни плащания (България и Румъния)	-0,3	0,0 %	437,0	0,7 %	437,8	0,5 %
Общо	12 997,1	100,0 %	65 861,7	100,0 %	96 130,7	100,0 %

*Държавите членки декларират разходите си на тримесечие. Декларациите за четвъртото тримесечие на година n обаче се подават през януари на година n+1. Следователно съответните възстановявания от Комисията към държавите членки в година n покриват периода от четвъртото тримесечие на година n-1 до третото тримесечие на година n.

3.5. Изпълнение на програмите по ЕЗФРСР

В графика 2 е представено равнището на финансовото изпълнение на програмите за развитие на селските райони в отделните държави членки: плащанията от началото на програмния период до 2013 г., включително четвъртото тримесечие на 2013 г., които са направени през бюджетната 2014 година, в сравнение с бюджетните задължения за периода 2007—2013 г. съгласно финансовия план. Тъй като 2013 г. е последната година, през която са поети задължения, равнището на изпълнение се равнява на равнището на усвояване (плащанията, извършени от началото на програмния период, в сравнение с общото разпределение за периода 2007—2013 г.). Средното равнище на финансовото изпълнение за всички програми по ЕЗФРСР е 80 %.

На графика 2 се вижда, че повечето държави членки са усвоили над 80 % от бюджетните кредити за поети задължения за 2007—2013 г.

До края на 2013 г. прилагането на правилото N+2 е довело до относително малки отменени бюджетни кредити за поети задължения по програмите за развитие на селските райони. Тези отменени кредити възлизат общо на 164,6 млн. евро и се отнасят за 2008 г., 2009 г. и 2010 г. През 2014 г. ще бъде извършена отмяна на бюджетни кредити за 2011 г.

Графика 2 - Равнище на изпълнение/усвояване по програмите за развитие на селските райони по държави членки (% от плащанията от ЕЗФРСР, включително искания за плащане за 4-то тримесечие на 2013 г., спрямо разпределението за периода 2007-2013 г.)

